

ЗМІСТ

Передмова	9
Як стати проктологом?	
Вступ	14
Право на дурість	25

Невеличкий хірургічний блок *Між інтернатурою та проктологією*

До чого тут кіт?	35
То хто ж винен?	44
Диван купуємо, чи як?	48
Курник звичайний	58
Як навчитися вигідно торгуватися?	72

Проктологія, сер

Чи можна вмерти від геморою?	81
Світило	92
Та не допоміг він, блін!!!	103
Питання глибини	109

Адмінчергування.	
Біль, що заслуговує на окрему увагу	121
Виразковий коліт	139
Адреналін	151
«Проктопсихологія».	161
Доказова медицина	168
Анальна краса	180
Історія про нищівне оздоровлення (гідроколонотерапія)	187
Ректовагінальна нориця. Протизапальна глава.	198
Нахабний дід.	207
Токсична матуська	214
Із чим у вас асоціюється день закоханих?	219
Зоряні війни	232
«Хіба вени — то помийка?!»	253
Я знаю, про що ви думаєте.	259
Вигоряння	267
Коли настає час піти	274
Короткий розділ	286
Будапешт.	288
Тоді трошки про кохання?	295
Замість післямови. Труднощі перекладу.	299

Дякую моєму коханому чоловікові Євгену Пристаї за те, що впевнено сказав: «Пиши, ти зможеш сто відсотків». Без твоєї підтримки я ніколи не взялась би за жоден гідний проект. Може, життя стало кращим і цікавішим після того, як ми зустрілися. Цьом.

Дякую моєму найкращому другові Андрію Бухенському за те, що допомагав, підкидав ідеї та вичитав кожну букву цього опуса. Тричі. Чи навіть більше. Ти гідно витримав цей шлях! Без тебе нічого не вийшло б.

ПЕРЕДМОВА

Яким мусить бути лікар? Яких якостей від нього вимагають суспільство й банальний здоровий глузд? Нумо перелічувати.

1. *Професійність.* Ну, тут однозначно! Останнім часом стало модно називати таких лікарів «доказовими». Особисто мені це трохи набило оскому, але суті не змінює: лікар у своїй практиці повинен керуватися наукою й результатами реальних і чесних досліджень, спокійно змінювати свої підходи відповідно до появи нових даних. Лікар не ОК, якщо регулярно не оновлює власних знань, не спілкується з колегами з-за кордону, спирається на рекламу фармкомпаній, призначає ліки та обстеження за відкати, враховує сумнівний власний досвід і досвід так званих учителів, а також свої нічим не обґрунтовані ідеї, роками не змінює підходів до лікування.

2. *Людяність.* Хороший лікар поважає пацієнта. Він ніколи не дозволить собі образити його, перейти на особистості, спілкуватися на «ти», ляпати щось типу «Потерпиш!», «Це все ти собі надумав / надумала», «Треба голову лікувати». Лікар не каже на пацієнта чи пацієнтку «кицю», «люба», «лапуню», «дівчинко», «мамусю», «ма-

маню», «товстухо» й щось подібне. Він завжди питає дозволу на огляд, попередить про дискомфорт, усе пояснить доступною мовою, не сипатиме тупо термінами, не скаже: «Ой, вам це важко буде зрозуміти! Робіть, що кажу, мовчки».

3. *Співчуття*. Лікар не робить навмисно боляче там, де цього можна уникнути. Якщо не можна — морально підготує пацієнта.

4. *Відповідальність*. Хороший лікар не поставиться до пацієнта, як до банкомата. Він зацікавлений в успіху лікування й завжди повідомляє про можливі ускладнення, а також пояснює, що робити, якщо вони трапилися.

А якщо коротко, то після спілкування з хорошим лікарем не залишається терпкого присмаку огиди й образи. До хорошого лікаря можна без страху повернутися й не відчувати при цьому жодного негативу.

І цю марку лікарі повинні тримати за замовчуванням, в усьому світі. Крапка.

Та моя книжка — не про це. Вона про те, що відбувається під правильною, беззаперечною оболонкою «хорошого лікаря».

Усі ми знаємо, що таке тримати марку. Багато хто з нас, доброзичливо всміхаючись, казав у вічі співрозмовнику: «Цілковито з вами погоджуюся! Ваша думка надзвичайно цікава. Маю лише кілька пропозицій, які можуть іще трохи покращити й без того геніальну стратегію» — а на думці мав: «Боже, ну чому я постійно стикаюся з такою дрімучою некомпетентністю? Чому ж така лажа? Як же тепер це все вигрібати?..». Такі думки не роблять з нас поганих людей, вони потаємні. Але якби їх почув хтось, хто розуміє й може уявити чужі втому та біль, він зрозумів би нас і поспівчував би.

Я хочу, щоб люди зрозуміли лікарів. Кожна пацієнтка й кожен пацієнт залишає свій слід у наших душах: хтось

більший, а хтось менший. Але ніхто, ніхто не проходить безслідно. Часто особливо важкі випадки травмують медика на все життя, випалюють на його серці рану, що не гоїться роками. І коли хтось знову тицьне в неї пальчиком — біль може стати нестерпним. І викличе потік жорстких думок, які можуть видатися цинічними, злими, але по суті є лише криком травмованої людини. А медицина травмує, і травмує сильно. Хай хто намагається це заперечувати, а постійне життя серед болю, горя й страждань змінює саму суть.

Ця книжка — це спогади: мої та багатьох моїх колег, запхані в блендер і перебиті в смузі. Усі історії «вигадані» на ґрунті різних випадків, що траплялися різними роками в різних лікарнях (особисто я мала честь працювати в чотирьох державних і трьох приватних, чого далі в тексті ви не знайдете).

Якщо під час прочитання вам здається, що ви здогадуєтеся, про кого йдеться, знайте: це відчуття оманливе. Женіть від себе ці думки. *Жодного конкретного пацієнта чи колеги я не описувала, текст книжки — це художня вигадка, будь-яка подібність — абсолютно випадкова.* Але **проктологія** сама по собі реальна, тож у житті історії тих самих захворювань повторюються з регулярною послідовністю чи не щодня.

У тексті цієї книжки не буде «вилізаної» літературної мови. Він живий і недосконалий, так само як наша медична система. Будьте готові до сленгу, натяків на матюки й суржику. Бо лікарі — як діти: коли не бачить мама (читайте: пацієнти), вони лаються й поведуться деколи зовсім неінтелігентно. Особливо коли стикаються з трагічними наслідками невчасного звернення, нетрадиційної медицини або, будьмо відверті, нехлюйства деяких особистостей. Дуже боляче дивитися на страшні страждання від дурості. Кажу як є.

Щиро кажучи, деякі моменти й діалоги лікарів з пацієнтами вас можуть вкурвити. Але це не означає, що вони не вкурвлюють мене! Я багато разів спостерігала не зовсім етичні стосунки «лікар-пацієнт» і, каюсь, іноді сама грішу. Але щодня працюю над собою, бо це не діло. Шкода, що в Україні досі є лікарі, які вважають це нормою. Молодь, закликаю: не дозволяйте собі панібратства й зневажливого ставлення до людей, які до вас звернулися!

Ця книжка — не керівництво до дій. Це просто відображення емоційного складника свідомості НЕідеального проктолога. Я прагну лише одного!

Після прочитання цього опусу ви не тільки зрозумієте, а й усвідомите ось що:

1) Лікарі — просто люди, не супергерої й не боги. Це звичайні хлопці та дівчата, які обрали цю галузь і хочуть не лише бути корисними, а й жити своє життя щасливо. Бо це абсолютно нормально. А ще вони все гостро відчують і не завжди адекватно реагують, бо це людська сутність. Але дуже прагнуть бути кращими, правда.

2) Проктологія — це не табуїтована сфера в медицині. Вона така сама нормальна, як і кардіологія та ендокринологія. З проктологом можна стикнутися в будь-якому віці. Піклуватися про дупку й товсту кишуню варто замолоду, бо втрата їхніх функцій дуже болісно переноситься людьми. Проктологи класні, не цурайтеся! І їх абсолютно не лякають попи, будь-які. Вони ніколи вас не засудять, ні з чого не сміятимуться й нікому нічого не розкажуть. Точно кажу. Ніколи не бійтеся запитати, навіть якщо запитання вам здається дурним. І ніколи не бійтеся змінити лікаря, якщо вам не ОК!

3) Ніколи, ніколи, ніколи не ведіться на сумнівні процедури й рецепти!!! А чому — почитайте в цій книжці.